

آگاهی های جنسیتی در مورد کووید-۱۹ | افغانستان

۱۶ می؛ سال ۲۰۲۰ میلادی

نشریه ۴: تاثیر شیوع کووید-۱۹ بالای مسئولیت زنان در بخش مراقبت و کارهای بدون مزد-خانه داری

زنان را افزایش داده و باعث افزایش بار مسئولیت مراقبت و یا کار خانه بالای شان شود را نیز خاطر نشان میسازد.

این آگاهی در اخیر با یک سلسله پیشنهادات و سفارشات مقدماتی برای جلب نظر شرکای ملی و بین المللی برای افزایش حمایت و ارتقای حقوق زنان به دلیل درگیری شان با مراقبت و کار بدون مزد در خانه، همراه است. این آگاهی از سفارشات اخیر که در گزارش سرمنشی ملل متحد در مورد جندر و کووید-۱۹ برجسته شده، منبع گرفته است. همچنین در این آگاهی از سفارشات مشخصی که از سوی کمیته محو تبعیض علیه زنان در جریان ۷۵مین دوره آن برای افغانستان ارایه شد و در دوران پاندمی کووید-۱۹ اهمیت خاصی پیدا کرده است نیز منبع گرفته شده است. اداره ملل متحد برای زنان در افغانستان متعهد است تا از دولت افغانستان، اداره ملل متحد و همکاران ملی و بین المللی برای تشخیص و ارزش دهی به کارهای که اکثر زنان دور از انظار جامعه و در محیط

به تعقیب آگاهی های قبلی^۱ از سوی اداره ملل متحد برای زنان، آگاهی فعلی که چهارمین آگاهی می باشد برای ادامه برجسته سازی تاثیرات خاص کووید-۱۹ روی جندر در افغانستان از سوی این اداره منتشر می شود. این آگاهی بیشتر از تاثیرات کووید-۱۹ بالای مسئولیت های مراقبتی و کار بدون مزد خانه، که در افغانستان در حالت عادی نیز بار مسئولیت آن زیاده تر بالای زنان است، تمرکز دارد. این آگاهی همچنین یکعده چالش هایرا که بیانگر نابرابری های موجود در افغانستان و عدم تحقق حقوق بشری زنان؛ منجمله حق کار، حق تحصیل و حق دسترسی به مراقبت های صحتی است؛ مورد بررسی قرار میدهد. برعلاوه این که این آگاهی تاثیرات جنسیتی که در آگاهی های قبلی ذکر شد را ارزیابی کرده، همچنین تاثیرات قرنطین بر روی پیشرفت کند زنان در مشاغل رسمی و آسیب پذیری و کمبود مسئولیت اجتماعی زنانی که در سکتور های غیر رسمی و بی مزد اقتصاد کار می کنند به شمول کار در خانه که می تواند عدم مسئولیت اقتصادی

¹Issue I: Gender Alert on COVID 19 in Afghanistan: Ensuring a Gender Sensitive Humanitarian Response, UN Women (24 April 2020); Issue II: Gender Alert on COVID 19 in Afghanistan: Ensuring Access to Services for Survivors of Violence Against Women and Girls, UN Women (30 April 2020); Issue III: Gender Alert on COVID 19 in Afghanistan: the Impact of COVID 19- on the Implementation of the Women, Peace and Security Agenda (7 May 2020).

خانواده در افغانستان انجام می دهند، حمایت کند. همچنین این اداره متعهد است تا تدابیر و واکنش های وقایعی را در دست گیرد تا با این چالش ها حقوقی که مانع تحقق برابری کامل زنان در عرصه این مسایل میشوند، بصورت کلی رسیدگی صورت بگیرد.

زمینه و چگونگی شکل گیری تاثیرات جنسیتی

عدم توازن در توزیع کار بی مزد مراقبتی (خانه داری) یک امر جهانی بوده و بطور گسترده وجود دارد. قبل از این که کووید-۱۹ به پاندمی تبدیل شود زنان سه برابر بیشتر از مردان به کارهای مراقبتی و بدون مزد در خانه مشغول بودند. در حالیکه مکاتب و مراکز رسمی و غیر رسمی نگهداری اطفال فعالیت های خود را در جریان کووید-۱۹ کم کرده اند، بار نگهداری و مراقبت بدون معاش از اطفال بر زنان بیشتر شده است که این موضوع نه تنها به علت ساختار موجود نیروی کار در جامعه است؛ بلکه زاده رسوم و سنن اجتماعی نیز است. این موضوع توانایی زنان برای کار را محدود می کند؛ مخصوصاً در مورد کارهای که انجام آن ها از راه دور امکان پذیر نباشد. در صورتی که در وظایف امکان کار از راه دور وجود داشته باشد، اعمال فشار و اجرای چند کار از سوی زنان باعث عوارض نامتناسبی بر صحت و وضعیت عمومی صحتی آن ها می شود.

در افغانستان مساله نقش زنان در اقتصاد، چه به صورت کارهای مراقبتی بدون مزد در منزل و یا کار رسمی و غیر رسمی هنوز به صورت معضل باقی مانده است. با این حال این موضوع همچنین باعث فشار بیشتری بر اکثر افغان ها شده است که در سال ۲۰۱۹ موضوع کمبود فرصت های شغلی برای زنان را از جمله نگرانی های اصلی خود بعد از کمبود فرصت های تحصیلی و عدم دسترسی به حقوق زنان، قرار دادند.^۲ با وجود اینکه در سال ۲۰۱۹ موافقت زنان و مردان در مورد کار کردن زنان در بیرون از خانه اندکی افزایش یافته بود؛ با آن هم برداشت ها، نگرش ها و انتظارات در میان افغان ها در مورد کار زنان خارج از خانه پیچیده است و احتمالاً به هر دو نیاز اقتصادی و همچنین حمایت رو به افزایش در مورد حقوق زنان گره خورده است.^۳ تحقیق اخیر

که از سوی اداره ملل متحد برای زنان انجام شد این موضوع را تصدیق می کند که زنان در افغانستان بیشترین کارهای مراقبتی و کارهای بدون مزد منزل را انجام می دهند. زنان به طور متوسط ۴٫۶ ساعت به مراقبت از اطفال می پردازند. در حالیکه مردان ۲٫۳ ساعت از اطفال مراقبت می کنند. زنان ۳٫۴ ساعت در خانه از دیگران مراقبت می کنند در حالیکه مردان ۱٫۳ ساعت مصروف این فعالیت هستند. زنان ۳٫۶ ساعت در روز به آماده کردن غذا مشغول اند در حالیکه مردان ۰٫۴ ساعت را صرف این کار می کنند. زنان ۷٫۳ ساعت در روز را صرف پاک کاری می کنند در حالیکه مردان ۱٫۶ ساعت مشغول این کار هستند. در مجموع زن ها به صورت متوسط ۱۸٫۷ ساعت مراقبت بدون معاش و یا کار بی مزد در خانه انجام می دهند؛ در حالیکه مردان فقط ۵٫۶ ساعت به این کارها مشغول اند.^۴

در افغانستان واقعیت های ساختاری و اجتماعی وجود دارد که نه تنها این نقش ها و نوعیت کار زنان در داخل منزل و انجام بیشترین مقدار کارهای مراقبتی بی مزد در خانه توسط زنان را متاثر می سازد، بلکه باعث می شود که وظایف بیرون از خانه را نیز متاثر کند. موانع اشتراک زنان در فعالیت های اقتصاد رسمی و اشتراک نامتناسب آن ها در کارهای مراقبتی و بدون معاش منزل با وضعیت حقوق بشری زنان در افغانستان مرتبط است. در صورتیکه این حقوق بیشتر حمایت و ارتقا داده شود می تواند منجر به تغییرات دگرگون کننده ای در حوزه توانمند سازی اقتصادی زنان و آموزش دختران گردد. این تغییرات می تواند منجر به پیشرفت هایی در زمینه افزایش دسترسی به آموزش، ارزش دادن بیشتر به کارهای مراقبتی بی مزد منزل و توجه بیشتر به حق کار زنان گردد.

تاثیرات شیوع پاندمی کووید-۱۹ در افغانستان از همین حالا باعث تشدید مسئولیت ها و افزایش بار شدیدی که زنان در انجام امور مراقبتی و خانه داری بدون معاش انجام می دادند، شده است. همچنین، امکان تاثیر منفی درازمدت کووید-۱۹ بر روی دستاوردهایی که در زمینه اشتغال رسمی زنان، حمایت های کاری از آنان در مشاغل غیر رسمی و ارزش گذاری به کاردر خانه صورت گرفته است، زیاد است. این چالش ها بیانگر نابرابری های موجود و عدم تحقق حقوق زنان منجمله حق کار، حق تحصیل و حق دسترسی به خدمات

^۲Asia Foundation 2019 Survey of the Afghan People. Among the biggest problems facing women, respondents for the Asia Foundation's annual survey identified lack of educational opportunities as the biggest problem facing women (43.2%), followed by lack of rights (34.1%), lack of employment opportunities (24.1%), violence (18.1%), lack of services (13.7%), and economic concerns (9.6%).

^۳Ibid. Male approval has increased 8 percentage points (60.8 per cent in 2018 to 68.8 per cent in 2019) and female approval also rose slightly from 79.8 to 83.1 per cent. In disaggregating by income, the results also suggest that "this growing approval for women working outside the home is related to the economy as much as to women's rights."

^۴<https://asiapacific.unwomen.org/en/digital-library/publications/05/2020/the-impact-of-covid-19-on-unpaid-care-and-domestic-work-in-afghanistan>

شمول بسته های کمکهای فوری و رشد اقتصادی درازمدت، مستقیماً بالای رسیدگی کردن به نیازمندیهای زنان بدون توجه به دسترسی آنها به مشاغل رسمی کار کند.

احتمالات بالقوه تاثیر گذاری بالای اشتغال زنان و باعث «خروج دایمی» آنها از اقتصاد رسمی شدن

مانند بسیاری از کشور های دیگر جهان، در افغانستان نیز دستاوردهایی که در حوزه مشارکت زنان در سکتور اقتصاد رسمی به دست آمده است به شدت شکننده اند.^۵ در میان شرکای ملی و بین المللی این نگرانی وجود دارد که حتی زنان که در سکتور رسمی نیز کار می کنند و پیشرفت هایی در بخش مشارکت آن ها در دو دهه اخیر بوجود آمده است، از تاثیرات ناگوار اقتصادی که کووید-۱۹ با خود به همراه دارد متاثر خواهند شد. فشارهای اقتصادی و اجتماعی موجود به شمول افزایش فشار کارهای مراقبتی و کارهای خانه بالای زنان که بر اثر پاندمی کووید-۱۹ بوجود آمده است می تواند باعث «خروج دایمی» زنان از اقتصاد رسمی شود.^۶ تمامی زنان، به شمول زنانی که در سکتور های رسمی کار می کنند در حال حاضر نیز افزایش فشار وظایفی مانند نگهداری از اطفال، مراقبت از اعضای فامیل و خانه داری را با بسته شدن مکاتب و محدودیت های رفت و آمد و در مواجهه با کمبود دسترسی به خدمات اساسی، تحمل می کنند.^۷ برخی شواهد نشان می دهند که آن ها هم چنین می توانند به طور نامتناسبی از اخراج و تعلیق های کاری متاثر شوند. این چنین تاثیرات خطر از دست رفتن دستاوردهایی که در حوزه مشارکت زنان در مشاغل رسمی بوجود آمده است را بیشتر کرده که این امر موجب محدود شدن توانایی زنان در حمایت از خود و خانواده های شان می شود. از جمله خطراتی زیادی که باید مورد بررسی و پاسخ قرار گیرد، تجربیات زنانی است که وارد بازار کار رسمی شده اند و هم اکنون با احتمال از دست دادن شغل، اخراج و سایر چالش هایی که اشتغال آنها را تهدید می کند روبرو اند به ویژه اخراج نامتناسب آنها و افزایش توقعات و تقاضا ها از آنها در عرصه مراقبت های بدون مزد و کار داخل خانه.

صحنی و حقوق دیگر آنها است. دسته بندی های ذیل تاثیرات جنسیتی را نشان می دهد که پاندمی کووید-۱۹ بوجود آورده و نیاز است تا در کمک هایی که از سوی شرکای ملی و بین المللی انجام می شود در نظر گرفته شود.

افزایش میزان آسیب پذیری زنان مصروف در کار خانه، مراقبتی و بدون مزد و زنان شاغل در اقتصاد غیررسمی

بسیاری زنانی که در افغانستان شاغل هستند در سکتور غیر رسمی نیز کار میکنند که سه بر چهار حصه زنان شاغل در قسمت صنایع دستی خانگی را شامل میشوند. علاوه بر اینکه زنان کارهای مراقبتی بی مزد و کار در منزل را انجام میدهند یا وابستگی به حمایت های مصئونیتی آن عده از اعضای فامیل شان دارند که دارای وظایف رسمی میباشند و یا هم وابسته به مصئونیت اجتماعی اند که معمولاً قابل دسترس نیست، با آن هم حضور زنان به صورت گسترده ای در اقتصادی غیر رسمی قابل مشاهده میباشد. در حالی که حمایت های ناچیز در حوزه مصئونیت عمومی و اجتماعی در کشور وجود دارد. انواع کارهای آسیب پذیر، خطر افزایش فقر را میان زنان در جریان بحران هایی مانند کووید-۱۹^۸ با خود دارد؛ طوری که می تواند آن ها را از انواع مصئونیت های اجتماعی که به صورت مستقیم کارکنان اقتصاد رسمی را پوشش می دهد به دور نگهدارد.^۹

بیماری همه گیر کووید-۱۹ به چالش های موجود بر اثر افزایش درگیری های مسلحانه و سیستم ضعیف صحنی در افغانستان اضافه شده است و در حال حاضر افق دید آرایه خدمات اساسی را تیره کرده است. در چنین محیطی، از دست دادن کارهای غیر رسمی می تواند خطر آسیب پذیری زنان را بیشتر کرده و به فقر مزمن بیانجامد. تاثیرات هویدا و درازمدت اقتصادی مانند بیکاری بلند مدت، بالا رفتن قیمت ها و دیگر مشکلات همه و همه علایم وقوع خطرات بارز برای تمامی افغان های (مخصوصاً قشر زنان) که در حال حاضر نیز با مشکلات اقتصادی دست و پنجه نرم می کنند، هستند و محتمل است که وضعیت اقتصادی آن ها وخیم تر شود. این واقعیت با پیشبینی های اقتصادی تشدید می شود که نشاندهنده پیوند بین وخامت مداوم اوضاع امنیتی، نابرابری جنسیتی و رشد اقتصادی است. بسیار مهم است که در این مقطع زمانی تمامی بسته های کمک های اقتصادی به

^۵World Bank, Gender Dimensions of the COVID19- Pandemic (16 April 2020).

^۶UN Secretary-General's policy brief: The impact of COVID19- on women (9 April 2020).

^۷UN Women, Gender-Responsive Prevention and Management of the COVID19- Pandemic: From Emergency Response to Recovery & Resilience (27 March 2020).

^۸World Bank, Gender Dimensions of the COVID19- Pandemic (16 April 2020).

^۹UN Women, The First 100 Days of COVID19- in Asia and the Pacific (2020), pp. 18.

تضمین اینکه زنان از برنامه های «احیای مجدد اقتصادی کووید-۱۹» در پهلوی برنامه های «احیای مجدد اقتصادی پس از جنگ» مستفید شوند

در نتیجه، مشارکت زنان و ایفای نقش دادخواهانه مدافعین حقوق، مشارکت آنان یگانه راه حصول اطمینان از پاسخگویی برنامه های مربوط به احیای پس از کووید-۱۹ به نیازمندی زنان در افغانستان است. طوری که به صورت کامل تمامی نیاز های زنان در این برنامه ها فهرست گردیده و رسیدگی به آن در اولویت قرار گیرد. پرداختن به این موارد می تواند در طراحی و تطبیق برنامه ها مشارکت فراگیر زنان را تضمین نمایند. مصونیت اجتماعی و کمک های مالی هنگامی مؤثریت دارد که ابعاد جنسیتی بحران، تأثیرات طولانی مدت آن و فعالیت بالقوه برای تداوم کمک ها و حمایت ها در نظر گرفته شود.^{۱۱} نه تنها تشخیص تجربیات زنان از نابرابری ها مهم است، بلکه تشخیص واقعیت هایی که زنان در وقت تلاش برای دسترسی به برنامه های احیای اقتصادی، هم از طریق جامعه، فرهنگ و یا محدودیت های عملیاتی مانند محدودیت در رفت و آمد و یا تبعیض هایی که بر اساس سن، معلولیت، وضعیت اجتماعی و غیره با آن روبرو می شوند نیز مهم می باشد. نیاز مبرم است تا آمار و اطلاعات مبتنی بر تفکیک جنسیتی نیز تهیه و ترتیب شود.^{۱۲} این موضوع به صورت مشخص در مورد کشورهایی که از درگیری ها آسیب پذیر شده اند صدق می کند. برنامه های بازسازی اقتصادی پس از جنگ می توانند با هم مرتبط بوده و در عین زمان در حال توسعه باشند. برنامه های احیاء مجدد و بازسازی اقتصادی کشورهایی که از جنگ و درگیری ها آسیب دیده اند (مانند افغانستان) فرصت های حیاتی را بوجود می آورند تا اطمینان حاصل شود زنان از سرمایه گذاری های جدید که همراه با تلاش های صلح یکجا است، به صورت مساوی مستفید میگردند.

حمایت از زنان که بار سنگین مراقبت ها و همچنین کارهای بدون معاش در خانه را انجام می دهند در مرحله اول نیاز به ارزش دهی و قدردانی از این کارها دارد. اطمینان از اینکه حمایت و مراقبت از دسترسی کامل زنان به حقوق بشری آنها، شامل حق کار، تحصیل و سایر حقوق اساسی، که در محور توجه کمک های مربوط به کووید-۱۹ قرار می گیرد، مهم تلقی می شود. نهاد های انکشافی ذریبط ملی و بین المللی در افغانستان در جریان دو دهه اخیر برای تقویت مصونیت اجتماعی و فرصت های حامی از حقوق زنان مانند حق کار، حق تحصیل و حق دسترسی به خدمات اساسی و سایر امور، خیلی ها سعی و تلاش نموده اند. با این حال در میان بسیاری از توصیه های که توسط کمیته «محو تمامی اشکال تبعیض علیه زنان» در افغانستان در سال ۲۰۲۰ ارایه شد، این کمیته خواستار تعریف و شمولیت «کارها و فعالیت هایی که زنان در خانه انجام می دهند» در تولید ناخالص داخلی گردید.^{۱۳} بسیاری از نهادهای جامعه مدنی زنان و فعالان بخش تساوی جنسیتی تأکید دارند که عدم شمولیت این کارها در محاسبات مربوط به مولدیت کشورها در واقع به این علت است که به این کارها ارزش آن چنانی داده نمی شود و این کارها را جزو وظایف و مکلفیت های معمولی زنان می پندارند. اکثر این نهادها حالا این موارد را «پنهان سازی» کار زنان نام می گذارند. افزایش فرصت های کاری در سکتور اقتصاد رسمی برای زنان همانند پرداختن به این موضوع که کارهای خانه جزو وظایف زنان در افغانستان است، دو استراتژی مجزا است که باید همزمان به آن ها توجه شود. تغییر این فرهنگ افغانستان مستلزم سرمایه گذاری درازمدت و وقت گذاشتن روی زنان و کمیته های مربوط به زنان است تا این فرهنگ که کار های مراقبتی و کار در خانه را مختص به زنان می داند و اجازه کار بیرون از خانه را به زنان نمی دهد، تغییر کند.

در جریان کمک های فوری مربوط به پاندمی کووید-۱۹ در افغانستان، نهادهای ذریبط کمک کننده باید از راه های مختلف ارتباط و نقش مردان را در سهم گیری بیشتر در کارهای خانه و وظایف مراقبتی حمایت کنند. این مقطع زمانی همچنین فرصت خوبی است تا خانواده ها و فامیل ها موضوع تقسیم کارهای مراقبتی در خانه را در نظر بگیرند. این موضوع همزمان با آن که به منفعت زنان، مردان، خانواده و

¹⁰CEDAW/C/AFG/CO/2020) 3).

¹¹UN Secretary-General's policy brief: The impact of COVID19- on women (9 April 2020).

¹²Ibid.

پیشبرد استراتژی‌ها و سیاست‌های ارتقای مشارکت زنان پشتیبانی کند.

۷. با استفاده از سروی‌های اخیر اداره ملل متحد برای زنان و سایر آمار و اطلاعات موجود، ارزش استفاده از سروی‌های مربوط به استفاده از زمان را به عنوان بخشی از سروی‌های ملی خانوارها با هدف سنجش و ارزش‌یابی بر کارهای خانه بدون نظارت زنان، نشان دهید و از این اطلاعات به عنوان قاعده برای سیاست‌های دیگری که در مورد پیشرفت زنان روی دست دارید استفاده کنید. تلاش‌های دادخواهانه، تقویت ارتباطات عامه و گفتگوها را در حمایت از مردان برای اشتراک بیشتر در کارهای خانه و مسئولیت‌های مراقبتی انسجام دهید و در کمپاین بعدی اداره ملل متحد برای زنان به نام «تشریک مراقبت» (#SharetheCare) شرکت کنید.

سفارشات مقدماتی ذیل منعکس‌کننده نیازهایی است که برای حمایت بیشتر از حقوق زنان و مخصوصاً در ارتباط به مسئولیت‌های مراقبتی و کارهای بدون معاش در خانه از سوی زنان، برای شرکای ملی و بین‌المللی ارایه شده است. نهادهای ذیربط ملی و بین‌المللی می‌توانند در کمک‌هایی که نتایج تغییر دهنده‌ای در عرصه توانمندسازی اقتصادی زنان دارد، به شمول مشارکت زنان در شناسایی نیازمندی‌ها و ارایه خدمات مربوط به پاندمی کووید-۱۹، سفارشات ذیل را در نظر بگیرند:

۱. ادغام نمودن تحلیل‌های عینی مربوط به جندر در پلان‌گذاری، انکشاف و پیشبرد تدابیر حمایت‌های اجتماعی برای تضمین اینکه این حمایت‌ها فراتر از مشارکت در اقتصاد رسمی را در بر داشته باشد و زنانی که در سکتور اقتصاد غیر رسمی کار می‌کنند و به کارهای مراقبتی بدون معاش در خانه‌های خود مشغول‌اند از آن مستفید گردند.
۲. از رساندن تمامی بسته‌های کمکی مربوط به احیای اقتصادی کوتاه‌مدت و رشد اقتصادی درازمدت به تمامی اقشار زنان بدون در نظر گرفتن شمولیت آن‌ها در اقتصاد رسمی اطمینان حاصل کنید.
۳. از دسترسی زنان شاغل در سکتور رسمی اقتصادی به حقوق مربوط به کار و دسترسی آن‌ها به حمایت‌های اقتصادی اطمینان حاصل کنید.^{۱۳}
۴. تأثیرات جنسیتی از بین رفتن شغل‌ها در افغانستان بر اثر تأثیرات همه‌گیری کووید-۱۹ بر روی زنان در سکتور رسمی اقتصادی را بررسی کرده تا مطمئن شوید که دستاوردهایی که تا حال حاصل گردیده است حفظ شده می‌توانند.
۵. برنامه ریزی‌ها و تحقیقاتی را که برای بلند بردن آگاهی در مورد چگونگی تأثیر کارهای مراقبتی و خانه‌داری زنان بالای رشد اقتصادی، صلح و ثبات است را در نظر بگیرید تا در نتیجه این کارها از نظر کمیت تعریف کرده تا زمینه برای شمولیت این فعالیت‌ها در تولید ناخالص داخلی کشور باز شود.^{۱۴}
۶. رویکردهای بلندمدت برای پاسخگویی به موانع در قبال اشتغال رسمی زنان را در نظر بگیرید که می‌تواند از متولیان امور و شرکای ملی و بین‌المللی مربوطه برای

^{۱۳}CEDAW/C/AFG/CO/3 (2020).

^{۱۴}Ibid.